

Äldrevänlig stad

Program

Senior i Uppsala - nu och fram till 2030

hur vi vill leva och bo i Uppsala som seniorer

Ett program för äldrepolitiken i Uppsala kommun

Reviderad av Uppsala kommunfullmäktige 2009-09-28

Program för vård och omsorg om äldre i Uppsala kommun

Reviderad av Äldrenämnden 19 juni 2007

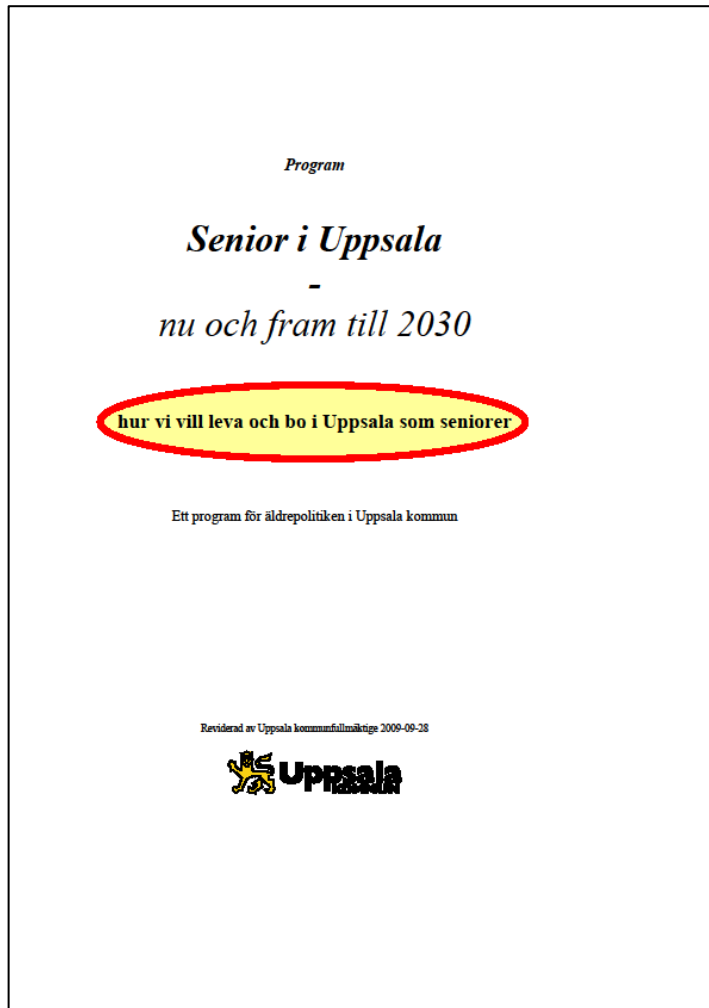
Program för öppna insatser för seniorer i Uppsala kommun

- i rörelse för det friska -

Beslutad av Äldrenämnden 19 juni 2007

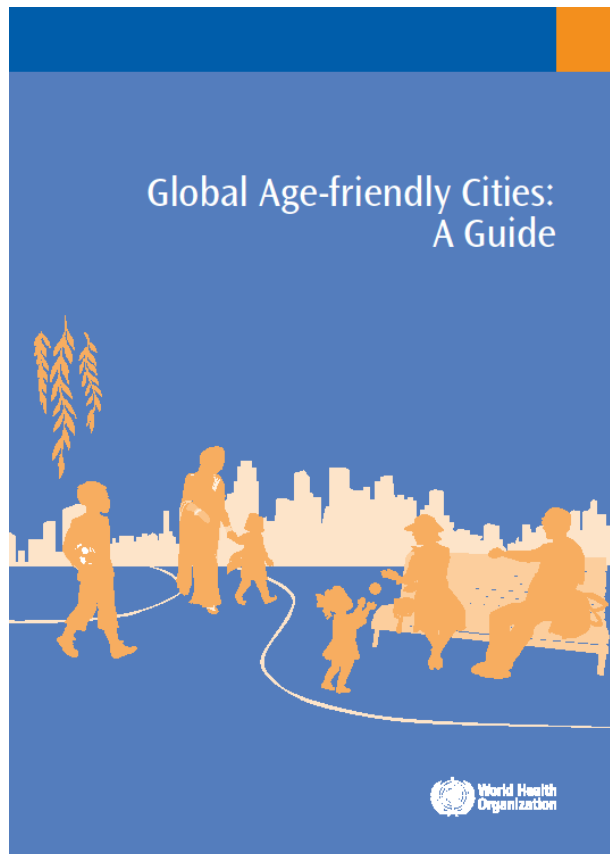

Handlingsplaner inom
varje förvaltning

Individuell plan för om-
ställning arbetsliv/pension
för alla anställda över 55 år

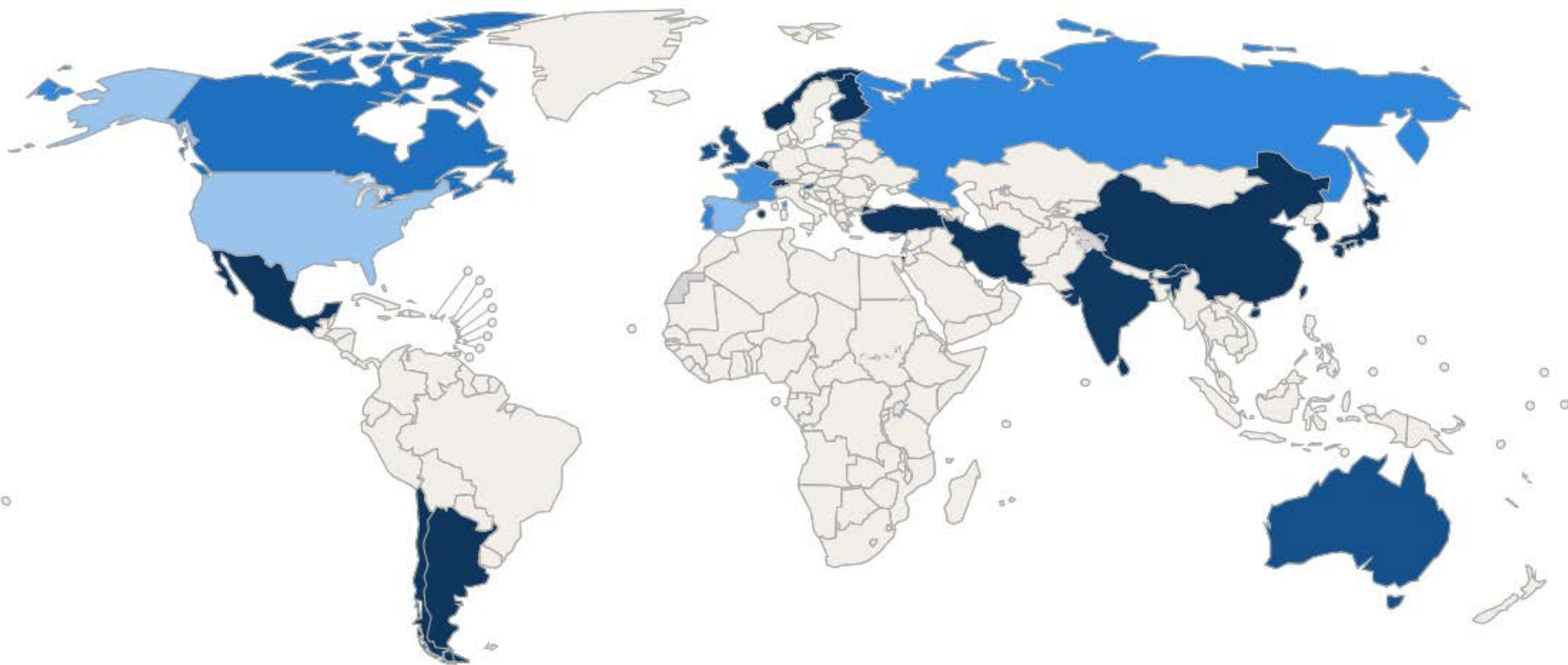
Nytt inspel för
Uppsalas del

AGE-FRIENDLY WORLD

adding life to years

The WHO Global Network of Age-friendly Cities and Communities.

287 städer, 33 länder, 113 miljoner medborgare

WHO:s internationella guide fokuserar på **åtta områden** för att stödja utveckling av äldrevänliga städer:

1. Tillgänglighet till byggnader och miljöer
2. Transporter
3. Boende
4. Gemenskap och fritidsverksamhet
5. Social inkludering (åldersdiskriminering)
6. Medborgerligt deltagande och inflytande
7. Information och kommunikation
8. **Vård, omsorg och service**

Inom varje fokusområde finns mer specificerade aspekter av betydelse för att utveckla en äldrevänlig stad.

Age-friendly outdoor spaces and buildings checklist (1)

Environment

- The city is clean, with enforced regulations limiting noise levels and unpleasant or harmful odours in public places.

Green spaces and walkways

- There are well-maintained and safe green spaces, with adequate shelter, toilet facilities and seating that can be easily accessed.
- Pedestrian-friendly walkways are free from obstructions, have a smooth surface, have public toilets and can be easily accessed.

Outdoor seating

- Outdoor seating is available, particularly in parks, transport stops and public spaces, and spaced at regular intervals; the seating is well-maintained and patrolled to ensure safe access by all.

Pavements

- Pavements are well-maintained, smooth, level, non-slip and wide enough to accommodate wheelchairs with low curbs that taper off to the road.
- Pavements are clear of any obstructions (e.g. street vendors, parked cars, trees, dog droppings, snow) and pedestrians have priority of use.

Age-friendly outdoor spaces and buildings checklist (2)

Roads

- Roads have adequate non-slip, regularly spaced pedestrian crossings ensuring that it is safe for pedestrians to cross the road.
- Roads have well-designed and appropriately placed physical structures, such as traffic islands, overpasses or underpasses, to assist pedestrians to cross busy roads.
- Pedestrian crossing lights allow sufficient time for older people to cross the road and have visual and audio signals.

Traffic

- There is strict enforcement of traffic rules and regulations, with drivers giving way to pedestrians.

Cycle paths

- There are separate cycle paths for cyclists.

Safety

- Public safety in all open spaces and buildings is a priority and is promoted by, for example, measures to reduce the risk from natural disasters, good street lighting, police patrols, enforcement of by-laws, and support for community and personal safety initiatives.

Age-friendly outdoor spaces and buildings checklist (3)

Services

- Services are clustered, located in close proximity to where older people live and can be easily accessed (e.g. are located on the ground floor of buildings).
- There are special customer service arrangements for older people, such as separate queues or service counters for older people.

Buildings

- Buildings are accessible and have the following features:
  - elevators
  - ramps
  - adequate signage
  - railings on stairs
  - stairs that are not too high or steep
  - non-slip flooring
  - rest areas with comfortable chairs
  - sufficient numbers of public toilets.

Public toilets

- Public toilets are clean, well-maintained, easily accessible for people with varying abilities, well-signed and placed in convenient locations.

The swedish PRO-version

1. Tillgänglighet till allmänna byggnader och miljöer.

Ni ska bedöma den generella tillgängligheten till allmänna byggnader, och betygsätta olika förhållanden som rör tillgängligheten för dem som har svårigheter att gå eller har syn och hörselskador.

1.a Tillgänglighet i **kommunens offentliga byggnader** som t ex kommunhus, bibliotek, kulturinrättningar, samlingslokaler, badhus, idrotts- och gymnastiklokaler.

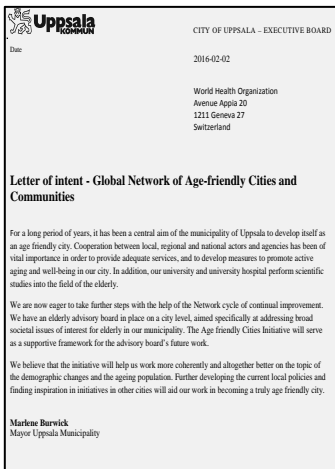
1.b Tillgänglighet till **kommersiella verksamheter** som affärer, kommersiella serviceinrättningar som t ex frisörer, caféer, restauranger, privata tandläkare m fl.

1.c **Offentliga miljöers** tillgänglighet, ex gator, torg, parker, centrumanläggningar, friluftsområden m fl.

Ansökan och åtagande

- För medlemskap i WHO:s globala nätverk utgår **inga avgifter**
- Ett **flerårigt åtagande** att genomföra ett utvecklingsarbete utifrån ramverket

Ansökan görs med "a letter of intent" från **fullmäktiges ordförande**

The Network cycle of continual improvement (WHO)

1. Utveckla **ansatser och forum** som säkerställer att äldre människor involveras i utvecklingsarbetet.
2. Genomföra en **baslinjebedömning/mätning** kring stadens äldrevänlighet.
3. Ta fram en **3-årig handlingsplan** som grundar sig på resultatet av baslinjebedömning/mätningen.

Ny mätning - uppföljning?

Minst 5-årigt åtagande enligt AARP

(American Association of Retired Persons)

- *Steg 1: Uppstart* med inläsning, ställningstagande, förankring och ansökan.
- *Steg 2: Planering* (År 1-2)
Utveckling av instrument och insamling av data för baslinjebedömning, etablering av samarbetspartners och samrådsforum, framtagande av handlingsplan.
- *Steg 3: Implementering* (År 3-4)
Verkställighet av handlingsplanen.
- *Steg 4: Utvärdering* (År 4-5)
Utvärdering av plan och genomförande.
- (*Steg 5:*) **Utbyte av erfarenheter** med andra kring utvecklingsarbetet (År 1-5+)

Målgruppsavgränsning

- Older persons = 60 år + (WHO)
- 65 år och äldre i vårt programarbete
- Avgränsa uppmärksamheten till **personer som till sin huvuddel lämnat arbetslivet bakom sig.**
- Sammanfaller med WHO:s definition "in practice"

Potentiella möjligheter

- Återtaget befolkningsperspektiv i äldrefrågorna

Bild 1: Utdrag ur Socialtjänstlag (2001:453), 5 kap., bestämmelser
beträffande äldre människor. Avgränsning äldre markerat med fetstil.

4 § Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att **äldre personer** får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).

Socialnämnden ska verka för att **äldre människor** får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. *Lag (2010:427).*

5 § Socialnämnden ska verka för att **äldre människor** får goda bostäder och ska ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för **äldre människor som behöver särskilt stöd**.

Den **äldre personen** ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges. *Lag (2010:427).*

6 § Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för **äldre människor** samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på detta område.

Kommunen ska planera sina insatser för **äldre**. I planeringen ska kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer.

Kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli eller samiska där detta behövs **i omvårdnaden om äldre människor**. *Lag (2009:726).*

▶ EVERY OLDER PERSON IS DIFFERENT

Some have the level of functioning of a 30 year old.

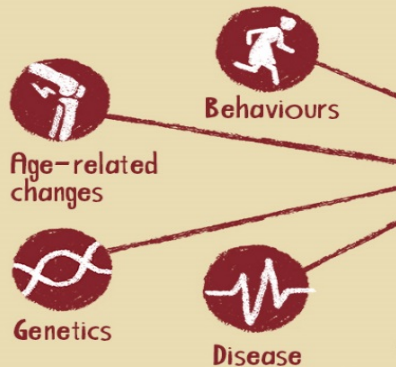

Some require full time assistance for basic everyday tasks.

Health is crucial to how we experience older age.

▶ WHAT INFLUENCES HEALTH IN OLDER AGE

INDIVIDUAL

ENVIRONMENT THEY LIVE IN

Potentiella möjligheter

- **Återtaget befolkningsperspektiv i äldrefrågorna och göra dem till en angelägenhet för stadens samtliga förvaltningar.**

Potentiella möjligheter

- **Återtaget befolkningsperspektiv i äldrefrågorna och göra dem till en angelägenhet för stadens samtliga förvaltningar.**
- **Ramverk för en socialt och ekonomiskt hållbar strategi**

Önskat läge

Ca 8000 80 år +

14 år

Ca 16 000 80 år +

1/5

14 år

1/3

Aktuellt läge

"Påverkar finansieringsmöjligheterna för alla andra förvaltningar ..."

Potentiella möjligheter

- **Återtaget befolkningsperspektiv i äldrefrågorna och göra dem till en angelägenhet för stadens samtliga förvaltningar.**
- **Ramverk för en socialt och ekonomiskt hållbar strategi** hjälpmedel för att uppmärksamma faktorer som istället kan verka förebyggande och främja äldre människor oberoende och hälsa

AGE-FRIENDLY WORLD

adding life to years

Potentiella möjligheter (forts)

- **Hjälpmedel för äldreförvaltningen** för samverkan (utarbета 3-årig handlingsplan i samverkan med andra)
- **Internationellt utbyte och annonsplats**
- **Uppsala först att placera Sverige på kartan**

